

(א) ס"א דלוינו: (ב) קדושין נב. ג"מ כב: פנהדרין כו. (ג) (נדריה פו. מ"ר כ: כ"ב קט: מכות ו. שבעות לב. תמורה סה: ד) ז"ל עמנו היית. דבש תמרה: ס"א פטור, (ו) רש"ל מ"ו, (ז) ו' עב ע"ב ד"ה ממלך.

גליון הש"ס

נב"ו ביע"ל ק"מ: עין מג"א סימן שם ס"ק טו:

מוסף רש"י

משום פסידא דלקוחות. שנקטו שדות על פיו וחמס מניסן עד חשיר ועינין לא היה ידוע שהוא פסול (סנהדרין כו.). מאי בינייהו. בין הני תרי טעמא דרבא (ספ. תרי לחד ותרי לחד. תרי כימות שהעידו בנת ז' שנים במקום פלוני. חודש לכא. פסידא דלקוחות איכא (ספ. דפסלינהו. להני תרי בגולנותא. שהעידו שגולין הם על גולה שגולו בייסוף חודש קמסדה. אבל פסידא דלקוחות איכא (ספ. ביע"ל ק"מ. (א) שם שאל מדעת זמנא מילתא (ב"מ כה: עד זמנא הכא. לתי העומד מהלוי בסיק דעירובין (טו.) קדושין שלא נמכרו לבינה ביהם מנדש (קדושין נה.) גילוי דעת גטיסן בהשאלה גט (גיטין לה.) מומר אכל כולות להכעיס לקמן (סנהדרין כו.) סימני הלכות הן שנהלקו בהם אפי' ודבא וכל מקום הלכה כרבא מן מהלך (קדושין נב.).

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עג.

עין משפט
נר מצוה

פ"א א מ"י פ"כ מהל' עדות הלכה ג:
ב ב מ"י פ"ח מהלכות אכל הל' מ וע"ש ופ"ב מהלכות שבעות הל' ית ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"ב מהל' עדות הל' ג ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"ו מהל' תולת הל' ו ופ"ב מהל' תמורה הל' ד סמג עשין לו קו ולאין רמא טוש"ע י"ד ס"י לכל ספק לא לג' ול' וס"י שם ספק כד כה ועוש"ע ח"מ ס"י כע ספק א וס"י דבש ספק י:

רבינו הגנאל

והילכתא כותיה דאבי ביע"ל ק"מ. והן ייאושו שלא מדעת. עד זמנא ז' ההלכה. לחי העומד מאילוי. קידושין שאין מסורין לביאה. גידול בר רעילאי. משומד אוכל נבילה. אקשין על אביי. תנן גבב על פי שנים וטבח ומכר על פיהו ומצאו זוממין משלמין את הכל. כגון שבא באחד בניסן אלו הדידים והעידו בביתו כי ראובן מהיום כך וכך גבב שורו של פלוני וחזרו וכו' הן הן והעידו אחרי כן ראובן שטבח או מכרו ומצאו זוממין משלמין כפל ד' ה'. ואקשין אהא דאמרין כגון שהזומם בטביחה תולה. כגון שהביא הנטען בגניבה עדים כפי' בניסן וחתיבים ואמר להם אותו היום שהעידתן בטביחה. עמנו הייתם (והזומים ואמרו להן אתו היום שהעידתם בטביחה עמנו הייתם) ואחרי כן הזומם בגניבה. הלא לטעמי' דאביי דסבר למפרע נפסלין עידי הגניבה מאחד בניסן שהעידו בבית דין הלא מהיום והלאה נפסלו בכל עדות. שנומצא בעת שהעידו על הטביחה כבר פסול היה ולא היה מתחייב הגבב על פיהו כלום. והתורה אמרה ועינים לו כאשר זמם לעשות לאחיו. ואלו אין להם מעשה. ופרקי' והילכ' שהעידו בבית אחת. כגון שהעידו בבית דין באחד בניסן כי באחד ביום פלוני גבב וטבח ומכר. והזומם משלמין את הכל. וזה הפירוק ראהו לפירוש למפרע הוא נפסל כי אינה משנה שמעדיין על הגניבה אלא משנה שנתקיימה עדותן בבית דין. לימא כתנאי היו שנים מעדיין אותו שגבב והן מעדיין אותו שטבח והזומם על הגניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה. והזומם על הטביחה כול'. ותוצי' סברי ויסי' הוא דאמ' במה דברים אמורים בשתי עידיהם. בעדות אחת כעין שתי עידיהם. מאי נינהו כה אחת והעידו על הגניבה ואחרי כן חזרו והעידו על הטביחה. אבל כה אחת העידה בגניבה ובטביחה בבית אחת זו היא עדות אחת. ועליה חלקו. רבנן סברי מיכן ולהבא הן נפסלין. ואף על גב דאמרין תוך כדי דיבור כדביבור דאמי לא מיפסלי זומן שהעידו אלא מעת ההומה כרבא. ובטביחה שהזומם משלמין ובגניבה שלא הזומם עדותן כשרה. ור' יוסי סבר למפרע הוא נפסל ובתוך כדי דיבור פלוני. רבנן סברי תוך כדי דיבור

פסידא דלקוחות. שחתמוהו על שטר מכירה צינתים: **מאי צינייהו.** צין הני תרתי לישנא דרבא: **טרי לחד.** עמנו הייתם (ז) ומרי אחריני לחד לייכא חידושא: **בגולנותא.** שלא הזימוהו אלא העידו שנים על אלו שהן גולנין והכא ליכא למימר סמוך להני דהא מילתא אחריתא היא: **יע"ל ק"מ.** סימני שמועות הן וזו אחד מהן עד זמנא: **פסולין הוו.** ואין עדותן עדות: **אמאי משלמי.** על הטביחה: **כי הדרי מיסומי אגניבה.** כשחזרין וניזומין על הגניבה איגלאי מילתא כו': ה"ג והלכתא **שהעידו צבא אחס והזומו.** ולא גרסינן והזומו צבא אחת לכיון דהעידו צבא אחת ליכא למימר צשעת עדות טביחה פסולין הוו ואפילו אי אמרינן למפרע נפסל דהא תוך כדי דיבור הוה והזומה לא איכפת לן אי צבא אחת אי צוה אחר זה וכלצד שזומו על הטביחה תחילה: **היו שנים מעידים אותו שגבב ופן.** עלמס מעידים אותו שטבח: **צטלה כולה.** ומשלמי ככל והוא פטור לכיון דלא גבב לא טבח ואפילו חזרו והזומו על הטביחה (ט) פטורין: **הזומו על הטביחה.** ולא על הגניבה: **צמא דברים אמורים.** דהוא משלם ככל ולא בטל עדות גניבה צשתי עדיות: **צבא אחס צוה אחר זה.** שהעידו היום על הגניבה ואמרו באחת צשבת גבב ולמחר על הטביחה ואמרו צשני צשבת טבח: **וא"ר יוסי.** דכי אמרי להו סקדי עמנו הייתם ציוס שני הזומו תף על הגניבה צציוס ראשון מניכא אחי: **האי: ומאי נינהו כו' אכל צעדום אחס צבא אחס.** שהעידו על שתיין זו בתוך כדי דיבור של זו ואמרו באחת צשבת גבב וצשני צשבת טבח והזומו על שני צשבת ואע"ג דלאחד צשבת לא איתמוס מיהו איגלאי מילתא דכי אסהוד פסולין הוו דסבר ר' יוסי למפרע הוא נפסל וצטלה כל עדות אותה שעה שכולה עדות אחת היא: **כדי דיבור.** לקמן [ע"פ] מפרש: **מכאן ולהבא.** מיוס שהזומו ולא מיוס שהעידו: **אגניבה דלא מיסומי לא איתמוס.** ואע"ג דצהדדי אסהידו ליה הא לא אסתיל פסוליהו מההיא שעתא דימא אע"ג דלאחד צשבת לא איתמוס מיהו שעת עדותן שעת פסלות הייתה: **איתמוס להו [נמין] אגניבה.** האי איתמוס לאו הזומה דוקא (י) (נקט) לשלם ממון אלא אפסלו להו אגניבה משום פסול עדות: **לאו**

משום פסידא דלקוחות מאי בינייהו (ב) דאסהידו ביה תרי לחד ותרי לחד אי נמי דפסלינהו בגולנותא להך לישנא דאמרת משום חידוש ליכא להך לישנא דאמרת משום פסידא דלקוחות איכא אמר רבי ירמיה מדפתי עבד רב פפא עובדא כוותיה דרבא רב אשי אמר הלכתא כוותיה דאביי (ג) והלכתא כוותיה דאביי * ביע"ל ק"מ: **תנן גבב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממין משלמין את הכל מאי לאו שהעידו על הגניבה וחזרו והעידו על הטביחה והזומו על הגניבה וחזרו והזומו על הטביחה ואי סלקא דעתך למפרע הוא נפסל הני כיון דאיתמוס להו אגניבה איגלאי מילתא למפרע דכי אסהדו אמביחה פסולין הוו אמאי משלמין אמביחה אמרי הכא במאי עסקינן כגון שהזומו על הטביחה תחילה אמרי סוף סוף כי הדרי מיתומי אגניבה איגלאי מילתא דכי אסהדו אמביחה פסולין הוו אמאי משלמי אמביחה והלכתא שהעידו בבת אחת והזומו לימא כתנאי היו שנים מעדיין אותו שגבב והן מעדיין אותו שטבח והזומו על הגניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה הזומו על הטביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה א"ר יוסי בד"א בשתי עדיות אבל בעדות אחת עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה מאי בשתי עדיות ומאי בעדות אחת אילימא בשתי עדיות בשתי עדיות ממש בשתי כתות בעדות אחת בכת בזה אחר זה וא"ר יוסי בעדות אחת בכת אחת בזה אחר זה כי מסהדי אגניבה והדר מסהדי אמביחה כי מתזמי אמביחה * עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואיתמוס להו אגניבה מהיכא תיתי הך אלא לאו בשתי עדיות בעדות אחת כעין שתי עדיות ומאי נינהו כת אחת בזה אחר זה אבל בעדות אחת בבית אחת לא וסבריה דכולי עלמא (ד) בתוך כדי דיבור כדביבור דמי מאי לאו בהא קמייפלגי רבנן סברי מכאן ולהבא הוא נפסל וכיון דמההיא שעתא קא מיתומי אמביחה דקא מיתומי איתמוס אגניבה דלא מיתומי לא איתמוס ר' יוסי סבר למפרע הוא נפסל וכיון דמיד כי אסהידו הוא דמיפסלי כי איתמוס להו אמביחה איתמוס להו נמי אגניבה דהא תוך כדי דיבור כדביבור דמי אמרי אי תוך כדי דיבור כדביבור דמי דכולי עלמא למפרע הוא נפסל אלא הכא בתוך כדי דיבור כדביבור דמי קא מיפלגי רבנן סברי תוך כדי דיבור **לאו****

משום פסידא דלקוחות. י"מ דהא דמישינן לפסידא דלקוחות היינו דוקא היכא דליכא עדי מסירה ידעיה שהשטר אמת ואין נראה דל"כ איכא צינייהו טובא היכא דאין עדים אלא החתומים על השטר: **דאסהידו ביה תרי בחד ותרי בחד.** משמע לפי שיש שני מזימים על כל אחד ואחד לא הוי חידוש ומימה מה צ"ק הרי תרי כמאה הוו ונראה לפרש דאסהידו ציה תרי צמד כגון שאין הניזומין מסייע אחד לחצירו שאין האחד יודע כלום צעדומו של חצירו שראה אחד מחלון זה ואחד מחלון זה או כהולאה אחר הולאה ואלו שנים מזימים אם שניהם שכן שוים אלו כמו אחרים ולא נקט האי לישנא אלא משום דמשמע מיניה שאין המזומין מסייעין זה אל זה: **אי נמי דפסלינהו בגולנותא.** והא דאמרין צפרק זה צורר (סנהדרין דף טו:) דההיא מתנה דהוה חתיס עליה תרי גולנין סבר רב פפא צר שמואל לאכשוריה משום דהא לא אכריזנא עלייהו ומסיק דגולן דאורייתא לא צעי הכרה ולא חיישינן לפסידא דמקבל מתנה אע"ג דפסידא דלקוחות לאו דוקא דה"ה דיש לחוש לפסידא דמקבל מתנה מ"מ פסלינן לההיא מתנה דמיירי שכבר העידו עליהן צצ"ד קודם שחתמו צשטר מתנה או לא נראית היא שטר מתנה עד אחר שנודע פסולן צצ"ד ואע"ג דזמנה קודם יש לחוש שמה הקדימו כדפרישית לעיל (ו) ומיהו הוה נפסל לכל דפרק זה צורר (שס דף טו.) דלד אמר קמאי ידי גבב כו' לדיני נפשות פשיטא שיש לפוסלו למפרע והוי מצי למימר איכא צינייהו לענין דיני נפשות או לאסור אשה לצעלה ולענין גיטין וקדושין ועדות החדש דלנעמא דחידוש אין לפוסלן למפרע ולנעמא דפסידא דלקוחות פסולין למפרע לכל אלו אלא דלמיק לאשכוחי דליכא צינייהו לענין ממון:

והזומו על הגניבה וחזרו והזומו על הטביחה. וא"ת אפי' למאן דאמר מכאן ולהבא הוא נפסל תקשה דמכל מקום אם אין גניבה אין טביחה ומכירה וכשחזרו והזומו על הטביחה אמאי משלמין וי"ל מהו דקסבר הכחשה תחילה הזומה היא: **שהעידו בבת אחת והזומו לכיון שהעידו צבא אחת ליכא למימר צשעת עדות טביחה פסולין הוו אע"ג דלמפרע הוא נפסל לכיון שהעידו צבא אחת כשרים היו כשהעידו על הטביחה כיון שהיו יכולין לחזור צבן על עדות של גניבה דתוך כדי דיבור הוה ועל מה שפירש צקונטרס דלא גרסינן והזומו צבא אחת דצהומה לא איכפת לן אי צבא אחת אי צוה אחר זה**

היה וכלצד שהזומו על הטביחה תחילה וקשה לר"י דמה מריח צקונת' צהומת טביחה תחילה דאי משום שאם הזומו על הגניבה תחילה הוו מוכחשים על הטביחה ואנן אליציה דאצי משנינן דס"ל לקמן דהכחשה לאו תחילת הזומה היא א"כ גם כשהזומו על הטביחה תחילה הוו מוכחשים על הגניבה מאחר שהעידו צבא אחת ותוך כדי דיבור כדביבור דמי דלאמר צקונת' לרבי יוסי דכי העידו צבא אחת והזומו על הטביחה צטלה כל העדות מתוך כדי דיבור כדביבור דמי ואם צאלו ליישב תירוץ זה לסברת אצי דלקמן דסבר הכחשה לאו תחילת הזומה היא נר"ך לגרוס והזומו צבא אחת אבל אין לחוש שאין הגמרא חושש עתה ליישב דברי אצי אלא צמה שאמר למפרע הוא נפסל והולך ומתרך לפי שיטת המקשה הסובר דהכחשה תחילת הזומה היא כדפרישית לעיל וכן לקמן כי משני מתני' לאצי אהא דאמר הכחשה לאו תחילת הזומה היא ומוקי לה כשהזומו תחילה על הטביחה אין חושש לתרך למאי דאמר אצי למפרע הוא נפסל כי לפי זה היה נר"ך להעמידה כגון שהעידו צבא אחת אלא דרך הגמרא הוא שאין חושש לתרך אלא הקושיא שמקשה לו: **הרי יוסי סבר למפרע הוא נפסל משנה שהעידו בבית דין.** ותוך כדי דיבור דאמי ועדות שבטלה מקצתה בטלה כולה. ודחינן להדין חידושא ואמרין לא. כולי עלמא למפרע הוא נפסל ובתוך כדי דיבור פלוני. רבנן סברי תוך כדי דיבור

